1933 Červiec. LVÓV, PRAHA, BEOGRAD, SOFJA. Nr. 3.

SŁOVIAŃSKA STOMATOLOGJA

ORGAN ZVIĄZKU SŁOVIAŃSKICH STOMATOLOGÓV I LEKAŘY DENT.

vychodzi jako Dodatek do „Polskiej Stomatologji“ — Lvóv i „Zubní Lekařství“ — Praha — v niestałych odstępach času.

REDAKTOŘY: Prof. Dr. A. Cieszyński — Lwów, Polska - Zielona 5 a.
Doc. Dr. Frant. Neuwirt, Praha XII. Č. S. R. — Fochowa 64.

Cena niniejšego numeru dla nieabonentóv 1.30 zł = 5 K. čs. = 0,15 dolara vraz z přesyłką počtovą.

Nr. 3 drukovany jest ve Lvovie. (Tekst česki na język polski tłumačyli: Dr. Bardasz-Drukerova (Lvóv) i dr. František Meyer-Varšava.)

OD REDAKCJI.

Vydavnictvo naše jest ješče v okresie prób. Ažeby udostępnić referaty prac autoróv słoviańskich čytelnikom všystkich krajóv słoviańskich mimo różnicy językóv, vprovadziliśmy transkrypcję międzysłoviańską i vydali numer 1-šy z tekstem polskim ve Lvovie, 2-gi zaś z tekstem českim v Pradze, dodając do niego słovnik česko-polski. Pismo naše spotkało się z krytyką — převažnie žyčlivą — z różnych stron i zainteresovało nietylko stomatologóv, ale i także slavistóv.

Zdajemy sobie spravę z tego, že nie došliśmy ješče do ideału, že dodanie slovnika nie rozviązuje ješče v zupełności zrozumienia tekstu odrazu bez všelkich trudności. Dlatego podejmujemy próbę nową, přystępując do drukovania referatóv v języku čytelnika kraju, v którym drukovany zostanie odnośny numer pisma, a następnie v języku autora. Staviając obok siebie v dvóch róvnoległych kolumnach treść v dvóch językach, chcemy ułatvić čytelnikom naučenie się języka drugiego słoviańskiego na tekście znanym, přez vprovadzenie zaś transkrypcji zacieramy różnice, povstające optyčnie v piśmie a nie istniejące v movie.

Na opóźnienie v ukazaniu się 3-ego numeru vpłynęły brak tłumača stomatologa z języka českiego na polski ve Lvovie, następnie trudności v zaopatřeniu v odpoviednie čcionki drukarni. Ponievaž rękopisy do numeru następnego są już přygotovane, numer čvarty „Słoviańskiej Stomatologji“ ukaže się niebavem.

Cieszyński.

I. ZJAZD SŁOVIAŃSKICH STOMATOLOGÓV v Poznaniu od 11.—15. IX. 1933.

(Tekst polski)

JĘZYKOVE ZBLIŽENIE SŁOVIAN.

Referat St. Arcta, prezesa Polkiego Tovařystva Vydavców Książek, na zebraniu Klubu Rotary International v Varšavie v dn. 20/XII 1932 r.

Od kilku lat zajmujemy się v Polskiem Tovařystvie Vydavców Książek bardzo vażną spravą rozšeřenia zbytu książki polskiej i vogóle słoviańskiej.

Dla rozpatřenia tego i znalezienia odpoviednich sposobóv miał się odbyć v Varšavie, z inicjatyvy dr. J. Piątka, gen. sekretařa Tovařystva, zjazd vydavcóv i księgařy słoviańskich; jednym z punktóv programu zjazdu był projekt vprovadzenia ogólno-słoviańskiej transliteracji języka polskiego i innych ułatvień językovych dla vspólnego porozumievania się Słovian. Z povodóv ogólno-kryzysovych zjazd naš do skutku nie došedł, ale znalazł się v międzyčasie človiek energičny, prof. Cieszyński ze Lvova, który v porozumieniu z českimi učonymi vydaje časopismo „Stomatologję Słoviańską"; vychodzi ono ve Lvovie i v Pradze českiej i jest pisane specjalną transkrypcją, opracovaną přez niego vspólnie z prof. Taszyckim i drem. Batowskim. V tej samej transkrypcji drukovany jest i ten referat.

Pisovnia ta jest najnovšą próbą transkrypcji zrozumiałej dla ogółu słoviańskiego. Polacy zrezygnovali z pevnych svoich właścivości pisovni, mianovicie odřucili cz, sz, rz, vprovadzając zamiast tego č, š, ř; zamiast w — užyva się v, które v języku polskim ma ten sam dźvięk; znaki, właścive specjalnie językovi polskiemu, jak ą, ę, ć, ś, ł — pozostają. Natomiast Česi zgodzili się zrezygnovać ze svych všystkich značków nad samogłoskami ze svego ů, přyjmując naše ó, i z ň,

(Tekst česky)

JAZYKOVE ZBLIŽENI SLOVANU.

Referat p. St. Arcta, presesa Polskiego Tovařystva Vydavców Książek, na schuzi Klubu Rotary International ve Varšavě dne 20/XII 1932.

Od několika let zabyvame se v Polskem Tovařystvu vydavatelu knih velmi važnou záležitosti rozřešeni odbytu knihy polske a vubec slovanske.

Za učelem nalezeni patřičnych spusobu měl se odbyvati ve Varšavě z inyciatyvy dra J. Piątka, generalniho sekretaře Tovařyśstva, sjezd vydavatelu a nakladatelu slovanskych; jednim z punktu programu sjezdu byl projekt provedeni všeslovanske transliterace jazyka polskeho a jinych zjednodušeni jazykovych za učelem vzajemneho dorozuměni se Slovanu. Z duvodu všeobecne kryze se naš sjezd neuskutečnil, ale mezitim se našel energicky človek, prof. Cieszyński ze Lvova, ktery v dorozuměni se s českymi učenci vydava časopis „Slovanska Stomatologia", vychazejici ve Lvově a česke Praze a je psan specialni transkripci, jim vypracovanou společně s prof. Taszyckim a Dr. Batowskim.

Je to nejnovši pokus o transkripci srozumitelnou všemu Slovanstvu. Polaci rezygnovali na některe vlastnosti pravopisu, jmenovitě se zbavili cz, sz, rz, uživajice namisto toho č, š, ř; na misto w — se uživa v, ktere v polskem jazyku ma tentyž zvuk; znaky vlastni specialně polskemu jazyku, jako ą, ę, ć, ś, ł — zustavaji. Češi se rozhodli rezygnovat na všecky značky nad sa-

(Tekst polski)

přyjmując polskie ń. Čyta się tę edycję, tak polską jak česką bardzo łatvo, tem bardziej, że do vydania českiego dołąčył prof. Cieszyński słovniček českopolski, podający tłumačenie vyrazóv o rożnem brmieniu čy značeniu, których jednak jest nieviele.

Polskie Tov. Vydavcóv Książek już v r. 1930 vystąpiło do Polskiej Akademji Umiejętności z vnioskiem oparcia ortografji polskiej na takiej ogólno-słoviańskiej pisovni; obecnie kořystamy z čynu prof. Cieszyńskiego i z porušenia v Polsce spravy pisovni vogóle, by přeprovadzić gruntovną dyskusję nad tym niesłychanie važnym problemem transliteracji słoviańskiej. Za punkt vyjšcia należy přyjąć transkrypcję, zastosovaną na tych kartkach i dalej ją upraščać i doskonalić, pamiętając, że mamy 50 miljonóv Słovian, pišących alfabetem łacińskim i że navet v Bolševji zastanaviają się považnie nad vprovadzeniem dodatkovo alfabetu łacińskiego.

Na całym šviecie dąży się v tej chvili bardzo silnie do unifikacji językovej. Narody germańskie pracują nad vspólnym językiem germańskim, złożonym z pierviastków północnych, skandynavskich, čysto niemieckich i holenderskich. Vłosi i Francuzi pracują nad językiem, któryby im umożlivił porozumienie z narodami romańskiemi. Anglosasi tego nie potřebują: mają svój język angielski, którym móvi ćvierć miljarda ludzi; jeżeli zaś potraktovać jako odmianę języka angielskiego i „pidgin", znany na całym Vschodzie, to się okaże, że z językiem tym ma do čynienia čvarta čęść mieškańcóv kuli ziemskiej. Anglicy vięc uvażają, że język angielski jest tym, który povinien zapanovać nad šviatem. Do tego jeden z Anglików vymyšlił „basic english", który ješče značnie poviękšy ekspansję angielskiego,

(Tekst česky)

mohlaskami, zaměnit sve ů za naše ó a za ň polske ń. Teksty takto psane, jak polske, tak česke se čtou velmi snadno, tim snaze, že k vydani českemu připojil prof. Cieszyński slovniček česko-polsky, poddavajici tlumočeni vyrazu ruzneho značeni, kterych však neni mnoho.

Polske Tov. vydavatelu knih vystoupilo již v r. 1930 v Polske Akademii Uměni s požadavkem zjednodušeni polske ortografie ve smyslu všeslovanskem; nyni kořistice z činu prof. Cieszyńskeho a z přeměny polskeho pravopisu vubec myslime, že by se měla provest dukladna dyskuse o tom neslychaně važnem problemu transliterace slovanske. Je třeba přijmout upotřebenou transkripci a dale ji zdokonalovat, majic na paměti, že mame okolo 50 milionu Slovanu, pišicich latinkou a že v Bolševii se važně zamyšleji nad zavedenim latinky.

Na celem světě se nyni velmi silně touži po unyfikaci jazykove. Narody germanske pracuji na společnem jazyku germanskem, složenem z elementu severskych, skandynavskych, německych a holandskych. Vlaši a Francouzi pracuji na jazyku, ktery by jim umožnil dorozuměni s narody romanskymi. Anglosasi toho nepotřebuji: maji svuj jazyk anglicky, kterym mluvi čtvrť miliardy lidi; jestliže pokladame za obměnu jazyka anglickeho i „pidgin", znany na celem vychodě, vidime, že tim jazykem mluvi čtvrtina obyvatelu zeměkoule. Angličane uvažuji, že jejich jazyk jest tim, ktery je povinen ovladnouti svět. Proto jeden Angličan vymyslil „basic english", ktery ještě značněji ekspanzi jazyka anglickeho. Zakladem „basic english" neni novy jazyk, je to toliko

(Tekst polski)

a którego zasady są bardza ciekave. Podstavą „basic english“ jest nie novy język, tylko zgromadzenie takiej ilości vyrazóv v języku angielskim, vytvořenie takich reguł operovania tym językiem, żeby představiał dla cudzoziemca możność naučenia się v najkrótšym časie i aby posiadanie tych 850—1000 vyrazóv davało możność porozumievania się na gruncie naukokovym, podróžničym i praktyčnym. Z tych 850 vyrazóv 200 jest takich, które možna vskazać palcem lub vyrazić rysunkiem — picturable names, następnie idzie 400 řečovników, vyrażających pojęcia ogólne lub zbiorove i odervane — general names, 100 přymiotników — qualifiers, 50 ich negacyj (o ile negacja nie tvořy się přez dodanie „nie“, — 100 vspółčynników řądzących, čyli časovników, přysłóvków, zaimków — operators. Zapomocą tych vyrazóv i odpoviednich ich odmian napisano już szereg książek do čytania i metod nauki. Basic english — jest to třon języka, który może každy opanovać, a jeżeli kto chce dalej pracovać, to rozšeřenie svych viadomości językovych i poznanie vłaścivego języka nie jest już trudne.

Teraz přejdę do spravy słoviańskiej. Jeżeli Anglosasi mają vięzy vspólne z narodami, nad któremi panują, jeżeli narody germańskie i romańskie myślą o jakiemkolviek porozumieniu się, mając dziesiątki miljonóv ludzi już užyvających ich vłaścivego języka, to čy nie jest to tembardziej potřebne dla Polaków, Čechóv, Sloveńcóv i t. d., których nie jest tak dużo, gdzie prace naukove, żeby mogły się rozchodzić po całym švieciе, mušą być tłumačone na inne języki, tak zvane europejskie. Čy nie należy zdobyć choć rynku słoviańskiego? A jeżeli Rosja vprovadzi częściovo alfabet łaciński, to i ona stanie otvorem dla vytvoróv našego ducha.

(Tekst česky)

zhromažděni takoveho počtu vyrazu v jazyku anglickem a vytvořeni takovych reguli operovani tim jazykem, že by představoval pro cizozemce možnost naučeni se v nejkratšim čase a že ovladani těch 850—1000 vyrazu davalo možnost porozuměni odbornemu i praktyckemu. Z tech 850 vyrazu je 200 takovych, ktere je možno vyznačit posuňkem, nebo krezbou — picturable names. Nasleduje 400 vyrazu věcnych, všeobecneho pojeti — general names. Pak 100 přivlastku — qualifiers, 50 negaci (pokud neni negace tvořena přidanim „ne“), 100 přislovcu, zajmen atd. — operators. Pomoci těchto vyrazu a jejich patřičnych obmen je už napsano množstvi knih beletristyckych i odbornych. Basic english je tresť jazyka, kterou muže ovladnout každy, a jestliže chce někdo pracovat dale, neni mu již rozšiřeni jazykovych vědomosti, ani poznani vlastniho jazyka obtižne.

A teď přejdeme k záležitostem slovanskym. Jestliže maji Anglosasove vztahy k narodum, nad kterymi panuji, jestliže narody germanske a romanske přemyšleji o jakemkoliv spusobu porozuměni si majice desitky milionu lidi již uživajicich jejich vlastniho jazyka, neniliž to tim vice potřebne pro Polaky, Čechy, Slovince atd., kterych neni tak mnoho a kde vědecke prace, aby se mohly rozšiřit, musi byti přeložene do jinych, t. zv. evropskych jazyku? Či neni potřeba hajiti věci slovanske? Jestiže Rusko zavede latinku i ono bude otevřeno vytvorum našeho ducha.

(Tekst polski)

Puškin kiedyś poviedział: — Słoviańskije ručji soljutsal v russkom morie, ono-l issiakniet? vot vopros! — Čy słoviańskie strumienie spłyną do mořa rosyjskiego, čy ono vyschnie? — oto pytanie! Na to jest prosta odpoviedź: to zależy od tego jak strumienie będą skierovane. I my to povinniśmy dać odpoviedź, bo pytanie było skierovane přeciv Polakom. Według mnie, albo potrafimy dać duchovi polskiemu możność ekspansji na Słoviańščyznę, albo będziemy musieli ustąpić. Naukę mamy piękną, literaturę cudovną, jednak nikt tego poza Polską nie čyta v oryginale, a tłumačenia dla małych ilości nakładu nie opłacają się.

Otóż poviedział Brückner: „břmienie jest řečą zasadničą, a różnice břmienia v językach polskim i południovo-zachodnio-słoviańskich są minimalne, nie viękše, niż pomiędzy vymovą Kašuba i Mazura. Přy zastosovaniu odpoviedniej pisovni, oddającej to břmienie v sposób zrozumiały, książka polska może być čytana v oryginale přez všystkich Słovian, i odvrotnie ich dzieła znajdą zbyt v Polsce.

Jest vpravdzie pevna ilość vyrazóv o odmiennem značeniu i břmieniu, lub ješče gořej, o tem samem břmieniu, a innem značeniu. Można jednak viele z tych vyrazóv łatvo vyeliminovać: mamy napřykład tři vyrazy na określenie vzniesienia gruntu — vzgóře, gřbiet i vierch. Jeżeli używamy normalnie „gřbiet“, to v książce, pisanej dla Słoviańščyzny, możemy napisać „vierch“. Jeżelibyśmy zaprosili znavcóv i fachovych slavistóv do tej pracy, to v ciągu třech lat možnaby te spravy uregulovać i książki, pisane takim uproščonym polskim językiem (basic polish), a drukovane v odpoviedniej transliteracji (pisovni), mogłyby iść na całą Słoviańščyznę

(Tekst česky)

Puškin kdysi pravil: Slovianskije ručji soljutsa-l v russkom morie, ono-l issiakniet? vot vopros! Vplynou slovanske řeky do moře ruskeho, či ono vyschne? tu je otazka!

Na to je prosta odpověď: to záleži na tom, jak budou ty řeky usměrněne. I my jsme povinni dati odpověď, neboť otaska byla namiřena na Polaky. Podle mne buďto se nam podaři dat polskemu duchu možnost ekspanze do celeho Slovanstva, anebo budeme musit ustoupit. Vědu mame pěknou, literaturu krasnou, ale mimo Polaku nikdo to nečte v originale a překlady pro male množstvi nakladu se nevyplaceji.

Brückner řekl: „Zasadni věci je vyslovnost“ a ruznosti vyslovnosti v jazycich polskem a jihozapadnich Slovanu jsou minymalni, ne větši, než mezi dialekty Kašubu a Mazuru. Přispusobenim pravopisu muže byt kniha polska, čtena v originale ode všech Slovanu a naopak jejich dila najdou odbyt i v Polsce.

Pravda, je určity počet vyrazu ruzneho vyznamu i vyslovnosti, anebo, což je horši, teže vyslovnosti a jineho vyznamu. Ale z těch vyrazu je možno jich mnoho lehko eliminovat: mame na přiklad tři vyrazi — vgóře, gřbiet a vierch. Jestliže normalně uživame „gřbiet“, v knize, psane pro Slovanstvo mužeme napsat „vierch“. Kdybychom požadali znalce a odborne slavisty, bylo by možno ve třech letech zregulovat tyto záležitosti a knihy, psane takovym oproštěnym polskym jazykem (basic polish) a tištěne v patřične transliteraci, by mohly jiti do celeho Slovanstva s přidanim jedině malinkych slovničku jakychsi asi 400 vyrazu.

(Tekst polski)
z dodaniem jedynie maleńkich słovników po jakie 400 vyrazóv.

Jeżeliby to samo zrobili Česi, Chorvaci i inni, povstałyby v každym języku słoviańskim takie uproščone słovozbiory (na vzór „basic english“), zrozumiałe dla vszystkich innych Słovian. A přy sposobności všędzie zracjonalizovanoby i napevno uproščono także własną ortografję.

Jako dalšy etap rozvojovy nastąpiłoby uzgodnienie tych všystkich podstavovych słovozbioróv. Mianovicie byłoby już łatvem utvořenie vspólnego słoviańskiego třonu językovego od 1000 do 1500 vyrazóv, zależnie jak to lingvišci ustalą, i takie opracovanie gramatyčne i użytkove, żeby się stało podstavą do porozumienia v movie i piśmie všystkich narodóv słoviańskich. Nauka tego języka „basic slavish“ (możnaby go nazvać „Slavia“) byłaby vprovadzona oboviązkovo do všystkich škół krajóv słoviańskich, używających alfabetu łacińskiego.

Takie posunięcia językove mogą być šeršą podstavą i trvalšą spójnią v pracach nad rozvojem nauki i kulturalnego zbliženia Słovian, niż jakiekolviek polityčne zamieřenia i działania.

(Tekst česky)

Kdyby totež učinili Češi, Hrvati a jini, povstaly by v každem jazyku slovanskem takove oproštěne slovozběry (po vzoru basic english), srozumitelne všem ostatnim Slovanum. A zracionalizovalo by se tak a určitě oprostilo i pismo.

Dalši etapou vyvojovou bylo by sjednoceni všech zakladnich slovozběru. Jmenovitě bylo by již lehko utvořeni společneho slovanskeho zakladu jazykoveho od 1000 do 1500 vyrazu, podle toho jak by to linguisti ustalili a takove vypracovani gramatycke a užitkove, že by se to stalo zakladem k dorozuměni se v mluvě i pismě všech narodu slovanskych. Učeni se tomuto jazyku „basic slavish“ (mohl by se nazvat „Slava“) bylo by povinně zařazeno do všech škol slovanskych kraju, ktere uživaji latinky.

Takoveto zbliženi jazykove mohlo by byti širšim zakladem a trvalejši spojkou rozvoje nauky a kulturniho zbliženi Slovanu, než jakekoliv politycke zaměry a činy.

SPRAVOZDANIA I STREŠČENIA Z PIŚMIENNICTVA ČESKIEGO.

Oceny „Słoviańskiej Stomatologji“ nr. 1 i 2 1932 v časopismach.

Słoviański Přegląd, Praha. XXIV. 10. referuje (Prof. A. Frinta):

Związek słoviańskich stomatologóv i dentystóv, założony v Paryżu 1931 r. z inicjatyvy polskiej, ze vzględu na potřeby naukove i organizacyjne vziął sobie za cel vypracovanie fonetyčnej międzysłoviańskiej pisovni, któraby

SPRAVY A ZKRACENI PISEMNICTVI ČESKEHO.

Odhady „Slovanske Stomatologii“ č. 1 a 2. v časopisech.

Prof. dr. A. Frinta: Slovansky přehled XXIV, č. 10: **Referat o „Slovanske stomatologii“.** Svaz slovanskych stomatologu a zubnich lekařu, založeny v Pařiži roku 1931 inyciatyvou polskou, si vedle odbornych ukolu vědeckych a organyzačnich postavil za cil též „snahu po zavedeni mezislo-

(Tekst polski)

ułatviła porozumienie narodóv słoviańskich, a także vydanie słovnika tej pisovni. Ta strona formalna vłaśnie nas interesuje odnośnie do časopisma, które Związek začął v tym roku vydavać.

Piervšy egzemplař vyšedł ve Lvovie staraniem prof. dra. A. Cieszyńskiego, představiciela katedry stomatologji Universytetu ve Lvovie. V tym to egzemplařu prof. Cieszyński podał svój plan opracovany już v r. 1920, předłożony Komitetovi Związku lekařy słoviańskich v Pradze, jakkolviek prof. universytetu K. Nitsch projekt uznał za utopję. Radą zaś svoją vspomogli prof. W. Taszycki i dr. H. Batowski (ten ostatni sam jest autorem Zjednočonego transliterackiego pisma, t. zv. grażdżanki, předłożonego na Zjeździe słoviańskich filologóv v roku 1929).*)

Prof. Cieszyński vydając 1-šy numer Słoviańskiej Stomatologji zredagovany po polsku, leč z uproščoną pisovnią vykazał jak się to představia v praktyce. (Złożył ofiarę přytem ze złożonych spółgłosek sz, cz, rz, litery w, leč nie miał odvagi zastąpić miękčącego břmienia odpoviednim znakiem diakrytyčnym np. ś zamiast obecnego sie, ńe zamiast nie, ća zamiast cia i t. p.) Dla oka českiego teksty představiają się přyjemnie, pominąvšy omyłki druku, które spovodovały vielkie zmiany v adresach čłonkóv Związku (n. p. Nóvidno zam. Národni, Cáslo zam. Caslav i t. p.). Z kolei 2-gi zešyt vydrukovano po česku leč z čęściovem uvzględnieniem pisovni polskiej. Předevšyst-

(Tekst česky)

vanskeho pravopisu fonetyckeho pro snadnějši dorozuměni narodu slovanskych“, jakož i vydani slovnika s timto pravopisem. Tato stranka formalni nas pravě zajima na časopise, ktery začal Svaz letos vydavati.

Čislo 1. vyšlo ve Lvově peči profesora tamni lekařske fakulty A. Cieszyńskeho, ktery v něm uvodem oduvodnil a vyložil svuj navrh, vypracovany již r. 1920 a předloženy r. 1926 vyboru Svazu lekařu slovanskych a r. 1928 sjezdu slov. lekařu v Praze. Kdežto unyv. profesor K. Nitsch odmitl věc jako „utopii“, pomohli radou prof. W. Taszycki a dr. H. Batowski, a tak přikroči prof. Cieszyński k praktycke ukazce, zredygovav cele čislo Slov. Stom. jazykem polskym, ale zjednodušenym pravopisem.

Obětoval při tom vedle spřežek cz, sz, rz dvojite w, ale neměl již odvahy nahraditi měkčici i přislušnym znakem diakritickym (na př. śe m. nynějšiho sie, ńe m. nie, ća m. cia, źo m. zio atp.). Teksty se čtou českemu oku velmi přijemně, až na chyby tisku, jež v adresaři českych členu Svazu (str. 13) spusobily strašne skomoleniny (Nóvidnó m. Národni, Cásla m. Čáslav a j.).

Navzajem vytištěno 2. čislo česky, ale s částečnym přispusobenim pravopisu polskemu. Předevšim vynechano čarkovani dlouhych samohla-

---

*) Jest řečą godną uvagi, że myśl tę podchvyciło stovařyšenie polskich vydavcóv, który zvrócili się v r. 1930 do Akademji Umiejętności v Krakovie, dovodząc, że byłaby to oščędność miejsca, času i pieniędzy, gdyby v książkach i časopismach usunięto złożone spółgłoski sz, cz, rz, i přyjęto pisovnię česką. Kiedy zaś Akademja nie zechciała się zająć tą spravą, Związek zvrócił się do Ministerstva Ośviaty, żeby skłoniło Akademję do osądzenia tego vażnego projektu. Přecivko takiemu zbliżeniu się języka českiego vystąpił Il. K. Codz.

(Tekst polski)

kiem zapřestano davać znaki nad długiemi samogłoskami, ale zamiast ů vprovadzono ó, co jest niefonetyčne i niekonsekventne; zvróciłem na to uvagę českiemu redaktorovi kiedy mnie pytano o zdanie v tej spravie. Zaproponovałem vięc pisanie słóv cudzoziemskich vedług přepisóv pisovni słoveńskiej (oficjalnie uchvalonej)**). Ostatečnie uvzględniono asymilację grup spółgłoskovych vedług języka polskiego, częściovo słoveńskiego i staročeskiego (n. p. zbornik, spev). Chociaż obecnie chodzi ješče o doświadčenie, które može vprovadzić zmianę zvłašča gdy ten system začnie się zastosovyvać do rosyjskiego, ukraińskiego i bułgarskiego, zasadničo přyjmujemy go i podpisujemy się pod słovami M. U. Dr. Naprstka, który zajmovał się techničnem kierovnictvem časopisma: „Započątkovana droga jest obiecująca i prosta, a přytem takie ma značenie, že vzbudza žyve zainteresovanie lingvistóv i slavistóv. Vynika z potřeby praktyčnej i pod tym względem može oddać usługi. Nie chce tvořyć novego słoviańskiego volapiku leč zapomocą prostych środków osiągnąć jak najlepše porozumienie się z innemi słoviańskiemi narodami i v ten sposób zbližyć się do nich. Jest to droga praktyčna i zdrova. Ona to zdobędzie nam na śviecie miejsce róvnych między róvnymi, ona vyvalčy nam jeden język słoviański na kogresach i pozvoli našym pracom naukovym přejść přez kordony, alboviem śviat idzie tylko v tym kierunku dokąd pcha go siła.“ (Cytata bez zmiany ze str. 18.)

(Tekst česky)

sek, ale misto kroužkovaneho ů zavedeno etymologicke ó, což je ovšem nefoneticke a nedusledne, jak jsem upozornil českeho redaktora Slov. Stom., když jsem byl bran v potaz o cele věci. Zato jsem doporučil psani cizich slov podle Pravidel slovenskeho pravopisu. (Souhlasim take s vypuštěnim x a s fonetyckym psanim eksperiment a egz-aktni po spusobu polskem, konečně zavedeno respektovani spodoby skupin souhlaskovych po spusobu polskem, častečně slovenskem i staročeskem (na př. zbornik, spěv.)

Třebaže jde teprve o pokus, na němž se muže měniti (zejmena až se system začne aplikovati na ruštinu, ukrajinštinu a bulharštinu), vitame jej zasadně a podpisujeme slova MUDra Náprstka, jenž měl na starosti technickou upravu pisma: „Cesta, ktera byla započata, je velmi slibna, je tak jednoducha a při tom takoveho vyznamu, že vzbuzuje živy zajem linguistóv a slavistóv. Vychazi z praktyckych potřeb a tak se take uplatňuje. Nechce tvořit nějaky novy mezislovansky volapük, nybrž chce docilit jednoduchymi prostředky co největšiho porozuměni druhym slovanskym jazykóm a tim zbliženi s nimi. Tedy cesta praktycka a zdrava. Tato cesta nam vymóže na světě misto rovnych mezi rovnymi, ona vynuti si jeden slovansky jazyk mezi kongresovymi jazyky a proniknuti našich vědeckych praci přes hranice. Neboť jen tam se hne svět, kam se sila napře.“

**) Zgodzimy się także na usunięcie x i pisanie ks jak v języku polskim (eksperyment) (poróvnaj co pisałem v Naši Reči XVI, zešyt 2). Brak konsekvencji povstał ješče na str. 19 napisano Patholog, na str. 23 anesthezie vobec: protetika (str. 27), tematu (str. 31) i t. p. Nieorganičnem spolonizovaniem jest pisanie: konservativni (str. 21), ponieważ my vymaviamy konz. (Fonetyčnie povinno by się to pisać: konzervatyvni, podobnież unyverzita, gdy Polacy vymaviają univer - zytet.)

I. ZJAZD SŁOVIAŃSKICH STOMATOLOGÓV v Poznaniu od 11.—15. IX. 1933.

Zgłošenie referatóv do 1/VI 1933. — Nadesłanie streščeń (15—20 vieršy druku dla každego referatu v języku autora i francuskim) do 1/VII 1933. Adres: Prof. Dr. Józef Jarząb. Poznań, Ratajczaka 14.

REFERATY Z ČESKIEGO PIŚMIENNICTVA STOMATOLOGIČNEGO.

(Tekst polski)

BAKTEROLOGJA I SEROLOGJA.

Dr. J. Křečan. Antivirus v dentystyce. Zubní Lekařství 1930/3.

Na vstępie autor opisuje sposób vyrabiania antivirus i próby nad jałovością v państvovym instytucie zdrovia. Dośviadčenia vykonyvano z antiv. stafilokokovym, streptokokovym i mięšanym. Na podstavie otřymanych vyników autor vnioskuje, że antivirus streptokokovy značnie převyžša stafilokokovy v działaniu bakterjobójčem navet na stafilokoki. Działanie antivir. miešanego jest pośredniem między stafilokokovem i steptokokovem. Na podstavie tego należy vnioskovač, że antivirus działa niespecyfičnie. Po badaniach laboratoryjnych autor přešedł do vyprobovania antivir. tak v konservatyvnem jak i v chirurgičnem lečeniu. Stosovał go v 30 přypadkach počątkovych zapaleń miazgi, leč bezskutečnie, tak, że musiał zavše miazgę devitalizovač. Nie zgadza się to z poglądem Eustafja, który v 50% zapaleń miazgi osiągnął cofnięcie się spravy. Róvnież z mało obiecującemi rezultatami spotkał się přy lečeniu zgořeli, ostrych zapaleń ozębnej i přetok dziąsłovych, gdyž zavše musiał uciekać się do

(Tekst česky)

BAKTERIOLOGIE A SEROLOGIE.

Dr. J. Křečan. Antivirus v zubnim lekařstvi. Zubni Lekařstvi 1930/3.

Na počatku uveden postup vyroby skouška sterility v stat. zdrav. ustavě. Autor ve sve praci obira se jak antyvirem stafylokokovym a streptokokovym, tak antyvirem smišenym. Na zakladě svych pečlivych pokusu laboratornich došel k vysledku, že antyvirus streptokokovy předči daleko ve sve baktericidnosti učin antyviru stafylokokoveho i proti stafylokokum. Učin smišenho antyviru je asi uprostřed učinu stafylokokoveho a streptokokoveho. Z toho vyplyva, že pusobeni antyviru nutno pokladati za nespecificke. Po těchto pokusech přešel k vyskoušeni antyviru jednak v konzervatyvnim, jednak v chirurgickem zubnim lekařstvi. Aplikoval ve 30-ti připadech počinajici pulpitydy antyvirus bezuspěšně, takže vždy musel pulpu devitalozovati. V tom neshoduje se s nazorem Evstafievovym, ktery docilil vyhojeni pulpitydy v 50%. S nemeně malo slibnymi vysledky setkal se při ošetřovani gangren, akutnich periodontytyd a gingivalnich pištěli, kdy na konec vždy musel uchyliti k terapji medykamen-

(Tekst polski)
lečenia farmakologičo-chirurgičnego. V pŕypadkach chirurgičnych vystąpiło zupełne potvierdzenie rezultatóv badań in vitro co do silniejšego działania antivir. streptokok. navet pŕy schoŕeniach vyvołanych vyłąčnie albo pŕevažnie pŕez stafilokoki. Z tej racji stosował nadal antivirus streptokokovy i došedł do następujących vnioskóv: Antiv. možna zužyć jako środka pomocni čego przy flegmonach perimaksylarnych. Działanie pŕejavia się v udeŕająco šybkiem zlokalizovaniu się spravy zapalnej, naleźy jednak pŕedtem odpoviedni ząb usunąć. Taki sam rezultat osiągnięto pŕy periostitis abscedens pŕez vłoženie do otvoŕonego zęba tamponika dobŕe pŕepojonego antivirusem. V 2 pŕypadkach ciężkiego zapalenia vŕodziejącego, gdzie pŕedtem lečono 5 tygodni vyskrobyvaniem ovŕodzeń i pŕemyvaniem perhydrolem otŕymał po zastosovaniu antivir. značną popravę v ciągu 24 godzin. Pŕypisuje to podvyžšeniu odporności błony šluzovej jamy ustnej. Bóle poektrakcyjne zmniejšały się po pŕepłukaniu rany i okładach rany z antyvir.

Dr. M. Rektoŕik.

(Tekst česky)
tosni nebo medykamentosně chirurgicke.

V chirurgičkych připadech plně potvrzeny vysledky pokusu in vitro konanych, co se tyče mohutnějšiho baktericidniho účinku antyviru streptokokoveho i při onemocněni vylučně neb aspon převažně stafylokokovem. Z toho duvodu použival nadale k lečeni antyviru streptokokoveho a došel k nasledujicim poznatkum: Antyviru možno užiti co velmi pomocnou terapii při ošetřovani perimaksilarnich flegmon. Vysledek jevi se v napadně rychle lokalizaci zanětliveho procesu, ovšem musela vždy předchazeti ekstrakce přislušneho zubu. Podobně se mu vedlo při periostitis abscedens, když aplikoval do otevřeneho zubu silně namočeny tampon s antyvirem. Ve dvou připadech těžke ulcerosni stomatitis, u kterych předchazela již asi po 5 tydnu běžna terapie ekskochleaci vředu a peroksydem vodiku, docilil antyvirem během 24 hodin značneho zlepšeni, coż připisuje zvyšene imunitě sliznice ustni, spusobene antyvirem. Postekstrakčni bolesti zmirněny častym vyplachovanim rany a obklady s antyvirem.

Dr. M. Rektořik.

FIZJOLOGJA.

Prof. J. Jesenský. — Čy v šklivie zachodzą procesy žyciove? Zubní lekaŕství 1930/11.

Šklivo, jakkolviek pochodzenia ektodermalnego róžni się od nabłonka: 1. Nie jest złožone z komórek, 2. zaviera dužo vapnia, 3. nie jest v styčności z tkanką mezenchymalną, 4. nie jest zdolne ani do regeneracji, ani do gojenia się.

Z vielovarstvovego nabłonka najbardziej žyvotne są komórki stratum germinativum, tymi są ameloblasty, które jednak po vytvoŕeniu škliva ob-

FYZIOLOGIE.

Prof. J. Jesenský. Je sklovině uchovana schopnost životnich pochodu? Zubni Lekařstvi 1930/11.

Sklovina, ač ektodermalniho puvodu, liši se od epitelu podstatně: 1. neni složena z buněk, 2. obsahuje hojně vapniku, 3. spodina jeji neni ve styku s cevnatou mesenchymalni tkani, 4. neni schopna ani regenerace ani hojivych pochodu. U vicevrstevneho epitelu nejživotnějši jsou buňky strati germinativi. Těm odpovidaji emailoblasty, ktere však po vystavbě skloviny odumiraji. Tim zachazi i sklovi-

(Tekst polski)
umierają. Tym to komórkom jakoteż i šklivu brak všelkiej zdolności produktyvnej. Dlatego też šklivo uvażano za martve. Autor uvaża šklivo za tkankę ze zniżoną vpravdzie żyvotnością ale jednak żyvą. Jako dovód podaje:

1. V šklivie końčą się vłókna zębiny, które stanovią vypustki odontoblastóv. Přečyłoby to pravom fizjologji gdyby vypustki zębiny, które są vybitnie żyvotne, końčyły się v tkance nieżyvotnej.

2. Šklivo jest v svych obnażonych varstvach głębšych čułe. Vrażlivość ta zanika, gdy obnażenie to trva přez čas dłużšy. Obniża się boviem převodzenie miazgi i zdolność zviękšonego odkładania vapnia.

3. Šklivo próchnicove zabarvia się. Jest to vyrazem procesu obronnego, gdyż miazga v zagrożonym odcinku zęba reaguje. Dovodem tego jest, że a) pigmentacja tkanki zębovej znachodzi się i v zdrovych zębach gdy miazga drażniona była jako vyraz obrony (pigmentacja startych zębóv). b) Ostra próchnica niema pigmentacji lub tylko bardzo małą (niedostatečny proces obronny miazgi). Převlekła próchnica cechuje się silną pigmentacją (dostatečna siła obronna). Mamy tutaj genetyčny zviązek między pigmentacją a obronną čynnością kalcyfikacyjną miazgi. Dalšym dovodem tego jest fakt, że vtórna zębina v komoře miazgovej jako vał obronny přeciv próchnicy na povieřchni jest róvnież pigmentovana. Badaniem mikroskopovem pigmentovanej tkanki znajdziemy znaki kalcyfikacji. Z tego możemy vnosić, że ta pigmentacja jest znakiem vapnienia jako reakcji. To jest bezspřečnie zjaviskiem życiovem i może vystąpić jedynie v tkance żyvej, a znajdziemy ją też v šklivie.

4. Zęby u różnych osobnikóv i u tego samego človieka nie ulegają

(Tekst česky)
ně veškera schopnost produktyvni činnosti. Sklovina pro uvedene duvody pokladana byla za tkaň neživou. Jesenský poklada sklovinu za tkaň se sniženou sice vitalitou, ale přes to za tkaň živou. Jako duvody uvadi:

1. Ve sklovině konči některa dentynova vlakna, vyběžky to odontoblastu. Odporovalo by fysiolog. zakonum, kdyby vysoce životna dentynova vlakna končila v tkani nežive.

2. Sklovina je ve svych obnaženych hlubšich vrstvach citliva. Citlivost mizi, když tyto vrstvy jsou delši dobu obnaženy — zubni dřeň snižuje vodivost a vnimatelnost zvyšenym ukladanim vapna.

3. Kaziva sklovina se pigmentuje. To je vyrazem obranneho opatřeni, ktere zubni dřeň v ohroženem useku zubnim provadi, nikoliv vlastnim znakem dekalcifikačniho kaziveho pochodu. Dukazem toho je: a) pigmentace zubni tkaně vyskytuje se i u zdravych zubu, byla-li dřeň vydražděna k obranne činnosti (pigmentace ožvykanych plošek zubu, zubu s hypoplasii skloviny); b) akutni kazneni pigmentovan nebo jen nepatrně (nedostatečny obranny proces zubni dřeně), chronycky je silně pigmentovan (dostatečna obranna schopnost). Je tedy genetycka spojitost mezi pigmentaci a obrannou kalcifikačni činnosti dřeně. Dalšim dukazem toho je, že sekundarně vytvořeny dentyn v pulpalni dutině jako obranny val proti kazivemu ložisku na povrchu je rovněž pigmentovan. Drobnohlednym vyšetřenim pigment. tkaně nalezeny znamky reaktyvni kalcifikace. Z toho mužeme usuzovati: kaziva pigmentace je přiznakem reaktyvniho kalcifikačniho pochodu. Tento je nesporně jevem vitalnim. Je tedy i pigmentace projevem života a muže se objeviti jen v tkani žive. Pigmentaci nachazime i ve sklovině.

(Tekst polski)
próchnicy v różnych okresach życia jednakovo. Ponievaż próchnica převažnie rozpočyna się v šklivie, musimy mu přyznać dyspozycję do niej albo odporność. Odporność tkanki zębovej zależna jest od aparatu kierującego přemianą vapnia v organiźmie, dlatego čynność życiova tego aparatu dosięga też škliva. Dovody te są ogólnie znane i překonyvujące.

Dr. J. Svejda.

Prof. dr. F. Bažant. Značenie vevnętřnego vydzielania i vitamin dla rozvoju zębów i ich vyřynania się. Vestnik 1930.

V pracy tej autor podaje niektóre dane naukove o vevnętřnem vydzielaniu i vitaminach i jaki one mają związek z metabolizmem ciał mineralnych v uzębieniu (Ca, P) i z vyřynaniem zębów (včesnem lub opóźnionem); vyliča które gručoły i jaką spełniają rolę v varunkach normalnych přy hyperfunkcji i přy hypofunkcji. Vskazuje jak ścisły związek panuje między odżyvianiem i zębami i podaje odpoviednie odżyvianie organizmu zvłašča dla kości i zębów.

(Tekst česky)
4. Zuby u ruznych indyvidui i u téhož člověka v ruznych obdobich života neodolavaji stejně kazu. Jelikož kaz většinou počina ve sklovině, musime tuto dysposici nebo resistenci i ji přisouditi. Resistence zubni tkaně odvisi od aparatu dyrigujiciho vyměnu vapna v těle, tudiž vitalni činnost tohoto aparatu zasahuje i do skloviny.

Dukazy tyto jsou vesměs nepřime, přes to ale přesvědčujici.

Dr. J. Švejda.

Prof. dr. Fr. Bažant. Vyznam vnitřni sekrece a vitaminu pro vyvoj zubu a pro jejich prořezavani. Vyskum dítěte, IV, sjezd 1930, Věstnik.

V teto sjezdove přednašce nastinil autor vysek z nauky o vnitřni sekreci a z nauky o vitaminech to, co ma vstah k metabolizmu mineralnich latek v chrupu (Ca, P) a ku včasnemu, nebo opožděnemu prořezavani zubu. Vypočitava, jakou ulohu tu hraji endokrynni žlazy a ktere a to za poměru normalnich, pak při hyperfunkci, nebo hypofunkci. Ukazuje, jak uske a vzajemne vstahy jsou mezi zuby a vyživou. Načrtava, jak si asi představuje zubni lekař spravnou vyživu organyzmu a zvlašť kostry a tim i zubu.

Nap.

PATOLOGJA.

Doc. Dr. J. Fridrichovsky. Anodontia congenita vera. Zubní Lekařství 1930/8.

Vrodzona anodoncja dzieli się na:

1. anodontia congenita vera,
2. pseudoanodontia.

Obydvie są częściove lub całkovite. Która z obu zachodzi, rozstřyga zdjęcie roentgenovskie. Anodontia congenita vera vystępuje řadko sama. Zvykle łączy się z zabuřeniami rozvojovemi skóry i jej pochodnych (gručoły łojove, vlosy i t. d.) Vystępuje naj-

PATOLOGIE.

Doc. dr. J. Friedrichovský. Anodontia congenita vera. Zubni Lekařstvi 1931/8.

Vrozena anodontie děli se na:

1. anodontia cong. vera, 2. pseudoanodontia.

Oboji jsou buď parcielni, neb totalni. O kterou z obou se jedna o tom rozhodne rtg. Anodontia cong. vera vyskytuje se jen zřidka izolovaně, obyčejně se združuje s poruchou vyvinu kuže a jejich přivěšku (žlaz mazovych, vlasu a t. d.). Vyskytuje se

(Tekst polski)

čęściej v ščęce dolnej i to čęściej u mężczyzn, jak u kobiet. Inni zaś tvierdzą, że bez względu na płeć.

Přyčyna: uškodzenie ; środkovej blaški ektodormalnej, z której vytvařają się zaviązki zębove.

Z povodu róvnočesnego tvořenia się zaviąźków po obu stronach ščęki zachodzi symetrja v braku zębóv. Autor, po přytočeniu kilku přypadków anodoncji z literatury opisuje přypadek vłasny. Jest nim 4-ro letnia dzievčynka, której matka přechodziła před porodem dur břušny. Přy badaniu jamy ustnej stvierdzono:

III II I | I II III IV

V miejscu brakujących zębóv vykazyvał vyrostek zębodołovy zanik. Skiagrafičnie stvierdzono:

7 6 . 3 2 1 | 1 2 3 4 . 6 7
III II I | I II III IV
7 6 | 6 7

Autor tvierdzi, że trauma, povodujące anodontia congenita vera może vyvołać piervotne uškodzenie listevki zębovej albo vtórne (vpłyv choroby matki na dziecięce gručoły vevnętřnego vydzielania).

V přytočonym přypadku dur břušny matki pozostaje v zviązku z brakiem zębóv u dziecka. Złe odżyvianie matki po chorobie mogło też vyvřeć niepomyślny vpłyv na płód i vpłynąć na zviązek gručolóv vevnętřnego vydzielania matki i płodu. Działanie tego urazu trvało tylko ograničony čas — nieuškodzone zaviązki zębóv rozvijały się vięc dalej.

Tak rozvinęła się anodontia congenita vera partialis.

Dr. Beranová.

(Tekst česky)

častěji na dolni čelisti, dle některych autoru pry častěji u mužu, kdežto jini tvrdi, že stejnoměrně u obou pohlavi. Vznik: pusobeni nějake škodliviny na lištny ektodermalni, ktere jsou podkladem zubnich zarodku u embrya.

Ze současneho tvořeni se zarodku na obou stranach čelisti vyplyva symetrie v chyběni zubu, postihla-li ovšem škodlivina obě strany. Autor po uvedeni několika připadu anodontie z literatury, popisuje připad jim pozorovany. Jednalo se o 4 lete děvčatko, jehož matka prodělala před jeho narozenim tyfus abdominalis.

Při inspekci dutiny ustni zjištěno:

III II I | I II III IV

Kde nebyly zuby jevil alveolarni vyčněl atrofii.

Skiagraficky bylo zjišteno.

7 6 . 3 2 1 | 1 2 3 4 . 6 7
III II I | I II III IV
7 6 | 6 7

Autor domniva se, že škodlivina spusobujici an. cong. vera muže pusobiti buď primarně poškozeni zubni lištny, nebo sekundarně (vliv choroby matčiny na endokrinni aparat dítěte).

U popsaneho připadu jistě tyfus abdom. je v souvislosti s anodontii dítěte. Nepřiznivě mohla pusobiti na plod špatna vyživa matčina, připadně i vlivy porušene činnosti žlaz s vnitřni sekreci, jak u matky, tak u plodu. Učin škodliviny trval jen ohraničenou dobu, nepoškozene zarodky zubu vyvijely se dale. Tak vyvinula se anodontia cong. vera partialis.

Dr. Beranová.

(Tekst polski)

PARODONTOZY.

Dr. J. Back. Badania etjologji převlekłego ropotoku i próba lečenia přyčynkovego. Zubní Lekařstvi 1931/3.

Na podstavie badań Häupla i Langa i kapilaroskopji, wykonanej přez siebie, uważa autor ropotok zębodołovy z nieličnemi vyjątkami za převlekłe zapalenie dziąseł, które přechodzi na sąsiedni aparat kostny i tu vskutek ščególnego unačynienia povoduje resorbcję kości. Od tego času idą starania v kierunku přyčynovego lečenia ropotoku, środkami přecivzapalnemi, które miałyby być stosovane miejscovo i vevnętřnie v značeniu lečenia pomocničego.

Autor używa do tego celu pyralveksu i pyralternu. Pyralveks jest to preparat alkoholu glykozydovego i służy jako miejscovy środek přecivzapalny. Naciera się nim 2—3 razy dziennie dziąsła, a specjalną střykavką ze zgiętą igłą vstřykuje się go do torebek dziąsłovych. V krótkim času ustaje krvavienie dziąseł, vydzielina ropna i ev. bolesność zapalonych brodavek. To lečenie miejscove kombinuje z podavaniem 3 łyżek pyralternu na vevnątř. Pyraltern jest to preparat, który přez zavartość kvasu glukonovego działa jako pośrednia terapja, a přez zavartą v nim vitaminę C vpływa na budovę kości. Środek ten stosovać należy přynajmniej přez 1 miesiąc — v přypadkach uporčyvych dłużej, aby osiągnąć polepšenie, a více ustalenie chviejących się zębóv i nievytvařanie się złogóv poddziąsłovych kamienia nazębnego.

Tym sposobem vylečył autor 42 pacjentóv. Přypadkóv z niepomyślnym vynikiem autor nie podaje. — Praca uzupełniona jest 3-ma historjami chorób i 5-ciu ilustracjami kapilaroskopji. Dr. Jaroš.

(Tekst česky)

PARODONTOZY.

Dr. J. Back. Vyskumy o etyologii chronicke alveolarni pyorrhoey a pokus o kauzalni lečbu. Zubni Lekařstvi 1931/3.

Na zakladě vyskumu Häupla a Langa jakož i kapilaroskopickych vyskumu svych považuje autor, až na nepatrne vyjimky, alveolarni pyorrhoeu za chronycky zanět dasně, ktery přestupuje na přilehajici aparat kostni a zde nasledkem zvlastniho uspořadani cev pusobi rezorpci kosti. Odtud jeho snaha lečiti alveolarni pyorrhoeu kauzalně prostředky antyflogistyckymi, ktere by aplikoval současně mistně i interně ve smyslu terapie popudove. Autor uživa k teto sve lečbě připravku „Pyralvexu“ a „Pyralternu“. Pyralvex je alkoholicky připravek glykozidovy a slouži jako mistni prostředek protizanětlivy, jimž se daseň 2—3 krat denně potira a ktery se zvlaštni střikačkou se zahnutou kanylou vstřikuje do chobotu dasňovych. Brzy přestane daseň krvaceti, přestava hnisava sekrece, jakož i připadna bolestivost zanicenych papil. Tato lečba mistni kombinuje se s podavanim 3 lžic Pyralternu denně. Pyraltern je připravek kombuchovy, ktery svym obsahem kyseliny glukonove pusobi jako nepřima terapie a ktery značnym obsahem C vitaminu pusobi při vystavbě kostni tkaně. Tento prostředek nutno podavati nejmeně jeden měsic, v upornych připadech i několik měsicu, aby nastalo viditelne zlepšeni, jevici se upevnovanim viklavych zubu a v tom, že netvoři se již novy subgingivalni zubni kamen.

Autor timto spusobem lečil uspěšně 42 pacienty. O připadech bez uspěchu lečenych se nezmiňkuje. Prace je doplněna třemi chorobopisy a pěti kapilaroskopickymi obrazy.

Dr. F. Jaroš.

Vydavca: Związek Słowiańskich Stomatologów i Lekary Dent.
Drukiem P. Mitręgi w Ciešynie.